

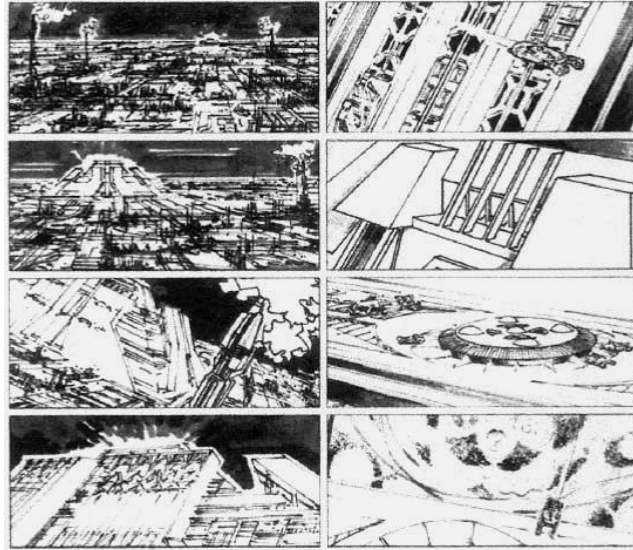
ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Διδάσκων: Γιώργος Παπακωνσταντίνου

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΣΕΝΑΡΙΟ - STORYBOARD

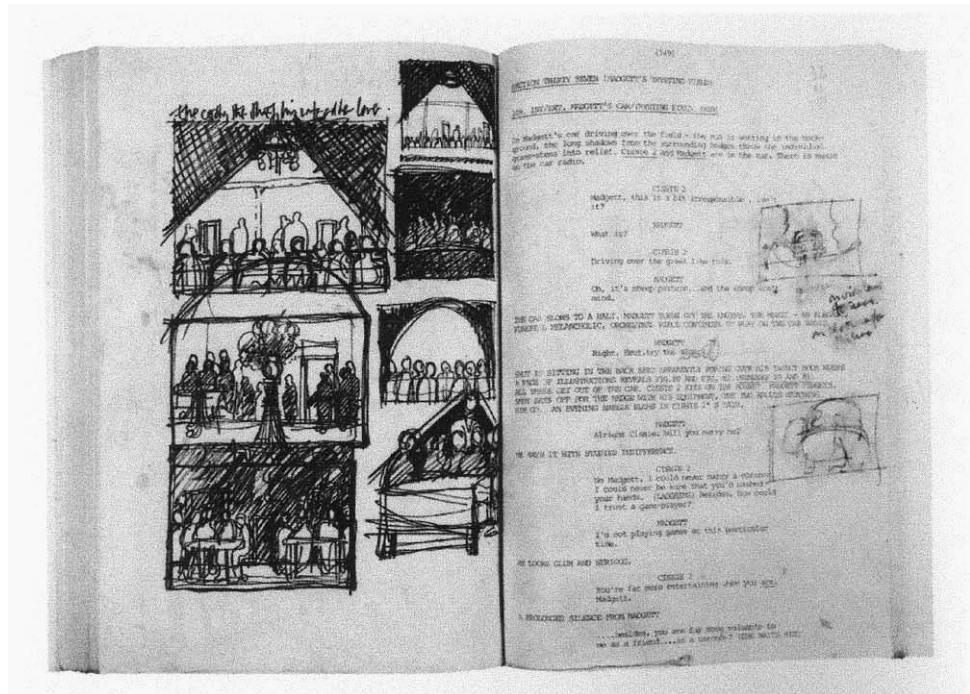
Από την ακίνητη στην κινούμενη εικόνα

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ
ΕΝΟΣ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΣΕΝΑΡΙΟ - STORYBOARD

Από την ακίνητη στην κινούμενη εικόνα

Απόσπασμα από το εικονογραφημένο σενάριο της ταινίας «Ο μάγιστρος, ο κλέφτης, η γυναίκα του και ο εραστής της», του Πήτερ Γκρηναγουέη, 1989, με σκίτσα του ίδιου του σκηνοθέτη.

Το εικονογραφημένο σενάριο (storyboard) αποτελεί ένα βασικό εργαλείο στο στάδιο προετοιμασίας ενός οπτικοακουστικού έργου (ταινίες μυθοπλασίας, ντοκυμαντέρ, κινούμενου σκίτσου, διαφήμισης, πολυμέσα, κλπ). Αποτελεί μια/κα/δικοποιημένη τεχνική περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών ενός οπτικοακουστικού έργου με τη χρήση εικόνων και σχο-λίων,

Η χρήση του εικονογραφημένου σεναρίου καλύπτει τρεις βασικές ανάγκες:

- την επικοινωνία και την συνεννόηση μεταξύ των συντελεστών και των συνεργατών ενός οπτικοακουστικού έργου.
- την, όσο το δυνατόν, πληρέστερη πρόβλεψη των τεχνικών αναγκών κάθε πλάνου (συνθήκες φωτισμού, εξοπλισμός, κλπ).
- Αποτελεί ένα ουσιαστικό εργαλείο στην πορεία συγκεκριμενοποίησης και ανάπτυξης του χαρακτήρα και της δομής ενός έργου. Τέλος, αποτελεί έναν αναλυτικό οδηγό στη διάρκεια των λήψεων.

Ανάλογα με το στάδιο της προετοιμασίας, στο οποίο βρισκόμαστε, το εικονογραφημένο σενάριο μπορεί να είναι λιγότερο ή περισσότερο αναλυτικό. Στο αρχικό στάδιο διαμόρφωσης μιας ιδέας το storyboard παρουσιάζει τις κύριες ενότητες της δομής και κάποια στοιχεία της αισθητικής προσέγγισης. Όσο προχωράει η επεξεργασία του θέματος, το storyboard συμπληρώνεται και εμπλουτίζεται με στοιχεία. Στο τέλος του σταδίου της προετοιμασίας, αποτελεί πλέον μια λεπτομερειακή τεχνική ανάλυση και καταγραφή του μελλοντικού έργου, μια «μακέτα σε χαρτί»,

Ένα οπτικοακουστικό έργο δεν είναι μόνο μια στιγμή έμπνευσης, αλλά απαιτεί συνεχή επεξεργασία και ανάπτυξη της αρχικής ιδέας μέχρι την ολοκλήρωσή του. Ένα storyboard δουλεμένο με αυστηρότητα και λεπτομέρεια δεν αποκλείει τις μεταβολές ή τον αυτοσχεδιασμό στη διάρκεια των λήψεων ή και του μοντάζ

Στοιχεία που περιλαμβάνει ένα storyboard:

- Η θέση της μηχανής λήψης μέσα στο χώρο και η γωνία λήψης. Εάν δηλαδή η μηχανή τοποθετείται στο ύψος των ματιών του ανθρώπου, εάν το κάδρο είναι κεκλιμένο, κλπ.
- Το είδος του πλάνου (εάν θα είναι ένα πλάνο γενικό του χώρου ή θα εστιάζει σε μια λεπτομέρεια, κλπ).
- Η σύνθεση της εικόνας και η θέση των ανθρώπων και των αντικειμένων στο πλάνο, δηλαδή τι βρίσκεται σε πρώτο επίπεδο, σε δεύτερο επίπεδο και στο φόντο.
- Οι κινήσεις της μηχανής (γύρω από τον κάθετο άξονα της μηχανής, γύρω από τον οριζόντιο άξονα, παράλληλα με το θέμα). Οι κινήσεις συνήθως περιγράφονται με το αρχικό πλάνο πριν ξεκινήσει η κίνηση της μηχανής και με το τελικό πλάνο της κατάληξης της κίνησης.
- Τα στοιχεία μεταβολής μέσα στο κάδρο: κινήσεις των ανθρώπων και των αντικειμένων, αλλαγή φωτισμού, κλπ.
- Οι φωτιστικές συνθήκες.
- Τα στοιχεία που αφορούν τον ήχο (ήχοι, διάλογοι, μουσική, ένταση των ήχων, κλπ).

Στην περίπτωση των πολυμέσων, το εικονογραφημένο σενάριο περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες για τα ενεργά στοιχεία της οθόνης, τα οποία μπορεί να ενεργοποιήσει ο χρήστης και να προκαλέσει διάφορες ενέργειες (εμφάνιση κειμένου, εικόνας, κλπ).

Πρακτικά το storyboard έχει τυποποιημένο τρόπο γραφής: Κάθε σελίδα χωρίζεται σε δύο κάθετα τμήματα. Στο αριστερό συνήθως τμήμα περιγράφεται το οπτικό μέρος του έργου (μέγεθος πλάνου, θέση μηχανής, κινήσεις, κλπ) ενώ στο δεξιό περιγράφεται το ηχητικό μέρος.

Ένα οπτικοακουστικό έργο αποτελείται από ένα αριθμό «σκηνών». Με την σκηνή ορίζεται τοπικά και χρονικά μια ορισμένη δράση. Κάθε σκηνή ενός έργου προσδιορίζεται με ένα αύξοντα αριθμό. Για παράδειγμα, μια ταινία που περιγράφει μια λαϊκή αγορά χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες - σκηνές:

- Σκηνή 1η: η καθημερινή εικόνα του δρόμου σε μια ημέρα που δεν λειτουργεί η λαϊκή αγορά.
- Σκηνή 2η: το στήσιμο και η προετοιμασία της λαϊκής αγοράς στο ξημέρωμα της συγκεκριμένης ημέρας
- Σκηνή 3η: η λειτουργία της λαϊκής αγοράς
- Σκηνή 4η: το ξεστήσιμο της λαϊκής και το καθάρισμα του δρόμου

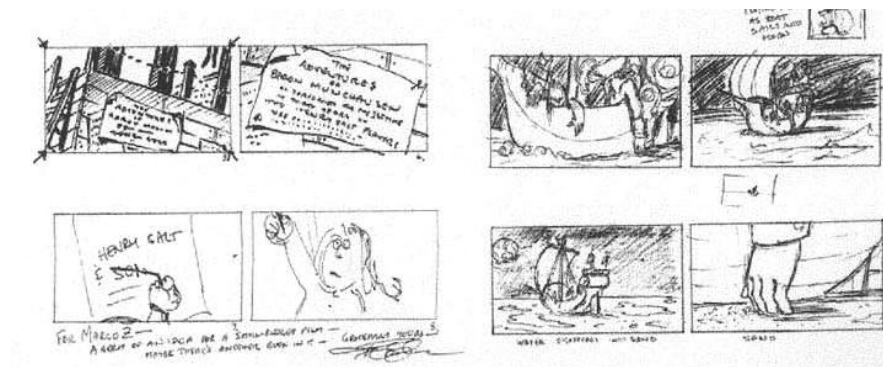
Κάθε σκηνή χωρίζεται σε πλάνα. Τα πλάνα ακολουθούν αριθμητική πρόοδο, ανεξάρτητα από τις σκηνές που έχουν την δική τους αρίθμηση. Για παράδειγμα, η σκηνή της προετοιμασίας της λαϊκής αγοράς μπορεί να περιλαμβάνει:

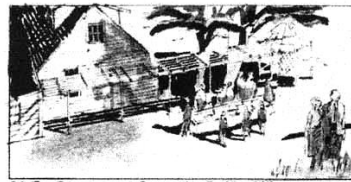
ΣΚΗΝΗ 2

- Σκηνή 2η, Πλάνο 1: πλάνο του άδειου δρόμου τα ξημερώματα
- Σκηνή 2η, Πλάνο 2: πλάνο άφιξης των φορτηγών
- Σκηνή 2η, Πλάνο 3: στήσιμο των πάγκων
- Σκηνή 2η, Πλάνο 4: ξεφόρτωμα των προϊόντων

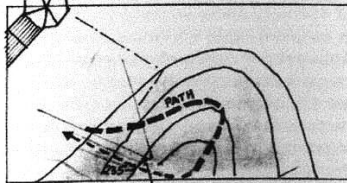
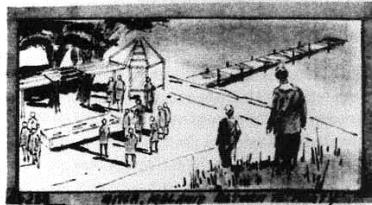
Στην ιστορία του κινηματογράφου, μια πρώτη μορφή storyboard εμφανίζεται με τη μορφή σκίτσων στο περιθώριο του κειμένου του σεναρίου ταινιών του Γκρίφιθ, του Τσάπλιν και άλλων. Τελειοποιείται ως εργαλείο από τον Γουόλτ Ντίσνεϋ για τις ανάγκες των ταινιών κινούμενου σκίτσου. Πολλοί διάσημοι σκηνοθέτες (Αζενστάϊν, Ουέλς, Χίτσκοκ, Φελλίνι, Κουροσάβα, Γκρηναγουαίη, κ.ά) είναι φανατικοί χρήστες του storyboard, είτε μπορούσαν να σχεδιάζουν οι ίδιοι είτε χρησιμοποιούσαν ειδικούς σχεδιαστές. Απαραίτητη είναι η χρήση του storyboard στις ταινίες όπου χρησιμοποιούνται ειδικά εφέ. Στις ταινίες αυτές χρειάζεται μια λεπτομερής καταγραφή κάθε πλάνου, ώστε να ενσωματωθούν τα εφέ στις πραγματικές λήψεις των ηθοποιών.

Εικονογραφημένο σενάριο από την ταινία «Οι περιπέτειες του Βαρόνου Μυνχάουζεν» του Τέρυ Γκίλιαμ, 1988.

235 PAN MITCH & MELANIE UP THE PATH

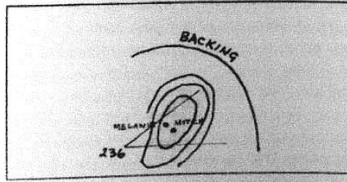
238

235

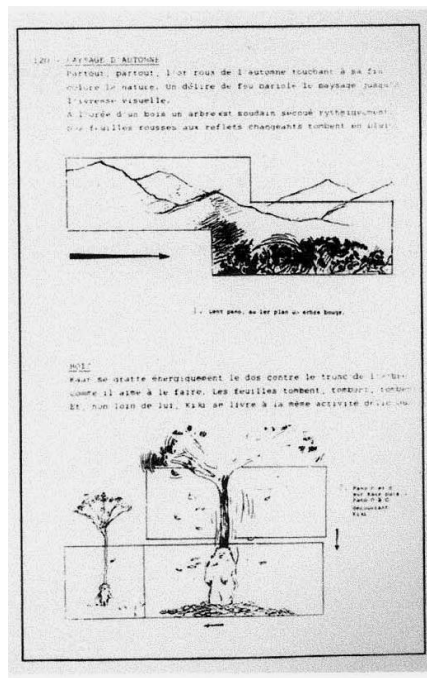

236 STAGE SET WITH BACKINGS

236

Συνδυασμένη απόδοση καδραρισμάτων, κινήσεων των ηθοποιών και θέσεων της μηχανής λήψης.
 Σχέδια του Harold Michelson για την ταινία του Άλφρεντ Χίτσκοκ «Τα πουλιά», 1963.

Ελεύθερη οργάνωση σελίδας εικονογραφημένου σεναρίου από την ταινία «Η αρκούδα» του Ζαν-Ζακ Ανώ, 198-8, σκίτσα του Norbert Iborra.